

Соняшникові «сади» Кегичівки

Хороша генетика завжди мінімізує ризики й забезпечує успіх

Агрофірма «Сади України» – один із лідерів ринку насінництва – успішно працює в аграрному бізнесі понад чверть століття і є надійним партнером вітчизняних аграріїв. Передові технології, новаторський підхід до бізнесу та дотримання європейських стандартів якості забезпечують компанії хороший танDEM із численними товаровиробниками. Основним напрямом селекційної роботи компанії є створення високопродуктивних, адаптованих до різних кліматичних умов нашої країни гібридів соняшнику, стійких до захворювань і агресивних рас вовчка. Ще одним плечем бізнесу компанії є успішна співпраця з відомим сербським Інститутом Нові Сад, чия селекція не поступається захарно вартісним світовим брендам

Нинішній сезон за природними-кліматичними умовами не був сприятливим для аграрного бізнесу, особливо для вирощування пізніх культур. А тим паче для умов Кегичівського району, що на Харківщині, – одного із найпосушливіших районів регіону, де розміщені основні товарні посіви агрофірми «Сади України». І хоча за ініціативи лідера компанії Олексія Зайцева тут кілька років поспіль активно втілюються в життя зрошувальні проекти, створюється цілий каскад водоймищ, однак соняшник – основна бізнес-культура – вирощується переважно на суходолі. Усе ж, попри несприятливі умови сезону, «квітка сонця» і цьогоріч уродила тут нівроку. Наша зустріч із Олексієм Зайцевим та його колегами, зокрема партнерами з Інституту Нові Сад (Сербія) на одному із полів, де збирався соняшник Рімі-2, підтвердила, що хороша генетика, високі посівні якості матеріалу та дотримання технології зводять до мінімуму кліматичні ризики на полі.

Розповідає **Олексій Зайцев:** – Рік був украй посушливим, років 15-20 не пам'ятаю подібного у нашій зоні, практично один дощ за 4,5 місяця випав. Тим не менше, соняшник у нас забезпечив пристойні результати: збираємо на круг на усіх 850 га порядку 33 ц/га, а деякі поля забезпечують і 37 ц/га. Основними гібридами у товарних посівах у нас були ранній Латтітуда (НСХ-26749), гібрид із пері-

одом вегетації близько 100 днів і високим потенціалом урожайності, середнього строку дозрівання – НС Костянтин та Анастасія. Цьогоріч краще себе проявили саме ранні гібриди, адже вологи було мало і вони зуміли краще використати весняну вологу. І результати Латтітуди одні з кращих: на одній із ділянок поля результат був 42,7 ц/га, загалом же по тому полю – майже 38 ц/га. У портфелі компанії є гібриди, стійкі до гербіцидів, які містять трибенурон-метил (генетично стійкі до гербіциду EXPRESS) – НС-Х-2649, НС-Х-1749, для вирощування за технологією SUMO, а також гібриди Рімі-2, НС-Х-6342 для технології Clearfield. Ось саме цей Рімі-2 ми нині збираємо. Лишилася третина поля, поки що його врожайність тут тримається на позначці 34 ц/га. Основний лімітуючий чинник – це волога. Перша половина вегетації була холодною, соняшник відставав у рості, потім прийшла спека, але вологи було мало... Зрошуємо всього 150 га соняшнику, основну підтримку зрошенням спрямовуємо на кукурудзу, яка від посухи потерпає ще більше. Ми засіваємо багато демополів, порівнюючи власні гібриди, гібриди наших партнерів із Нові Сад із зарубіжними аналогами. За однаковій умов цього року чи не всі гібриди із нашого портфелю показали дуже хороші результати. Окрім трьох уже названих гібридів із товарних посівів, так звана сьома серія гібри-

дів наших партнерів із Нові Сад продемонструвала просто прекрасні результати. І це при тому, що наші гібриди за ціною в 1,5 раза дешевші інших брендів. Хто співпрацює з нами, той у цьому переконався вже не раз. Кукурудза цього року не забезпечить аж надто високих урожаїв. Якщо на зрошенні можна буде зібрати 10-12 т/га, то на суходолі матимемо наполовину менше: 5-6 т/га. Ліміт вологи, нічого вдіяти не можна. От пшениця – культура рання (вологи їй треба дещо менше, до того ж ми використовуємо пари, забезпечуємо попередником горох), порадувала врожа-

єм – 7,5 т/га, чудовий результат! Горох як попередник пшениці забезпечив на круг 3,5 т/га, окремі поля – 4 т/га. Для соняшнику рік можна вважати посереднім, можливо дещо вище середнього. Адже у нас бувало, коли ми збирали на круг 37-38 ц/га. Оранка, чизелювання, хороші гібриди, удобрення, контроль бур'янів та хвороб – усе це й забезпечує хороші результати. Наші продажі насіння зростають щорічно, особливо помітно ця тенденція стала упродовж останніх трьох років. Нині працюємо над покращенням асортименту нашого портфелю, глибоко вивчаємо специфіку, аби дати фермеру повну технологію й агроно-

мічний супровід, котрий і буде гарантією максимально-го прибутку. Сьогодні у нас в гостях давні партнери із Інституту Нові Сад, приїхали подивитися на наші товарні посіви й особливо демополя, основна маса котрих уже зібрана. Вони поділяться своїми цьогорічними результатами в Сербії, порівняють із нашими. Цей Інститут про-

дає свої гібриди соняшнику в усі країни Європи, ми беремо у них батьківські лінії і вирощуємо елітне насіння в наших умовах. Співпрацюємо вже 17 років, приїхав основний селекціонер, пан Сеніша Йоцич, керівник відділу технічних культур Владімір Мікліч та Ненад Душаніч, який курує бізнес Інституту Нові Сад у країнах СНД. ☒

Коментарі

Олександр Токар,
головний агроном агрофірми «Сади України»:

– На численних демополях у різних регіонах ми випробовуємо вже відомі й абсолютні нові гібриди щодо їх адаптації до наших умов. Нинішнього року лінійка складалася з 60 гібридів, збирання котрих вже завершено. Результати нас радують, ми бачимо перспективні гібриди, які випробовували і перед цим, і нині вони підтвердили свої переваги. Кілька з них забезпечили врожайність за 40 ц/га: НСХ 7732-42,1 ц/га, НСХ 7734-43,2 ц/га. Не очікували такого очевидного успіху від НСХ 7735, який показав 45 ц/га, – це лідер нашого демополя. Ці гібриди поки що номерні, з часом, коли підуть у реалізацію, вочевидь, матимуть і власні назви. Також наш гібрид, який ми вже культивуємо і реалізуємо два роки, продовжуючи випробовувати у порівняльних посівах, – Латтітуда OR забезпечив 43,2 ц/га. Усі вони випробовувалися разом з кількома десятками іноземних гібридів. Чітко видно, що за наших умов переплачувати високу ціну за всесвітні бренди абсолютно не варто – у півтора-два рази дорожчі, вони абсолютно не перевищили врожайності наших гібридів навіть на 1 центнер. Чистота експерименту повна – технологія одна й та сама, 8-рядні повторності, однаковий фон. Повинен зазначити, що і наша власна селекція соняшнику теж дотягується до цих результатів. Гольфстрім, наприклад, або ж Бомбард'єр чи Граната. Ці гібриди, а також Анастасія OR та Латтітуда OR, стійкі до 7-ї найагресивнішої раси вовчка. Маю сказати, що ми здійснюємо оперативний моніторинг урожайності соняшнику як навколо свого господарства в області, так і по Україні загалом. І стверджуємо – у нас гідний для цього року врожай. Два попередні роки, звичайно, були кращі. Мали ми й рекордний товарний урожай соняшник – 44 ц/га. Проте нинішнього сезону було дуже жарке літо, повітряна посуха, опадів не було зовсім. Насіння не наливалось, у багатьох виробників соняшнику нині проблема з олійністю насіння, однак у нас вона на рівні 46%. Ось цей соняшник, що нині збирається, – Рімі-2 – торік у нас був абсолютним лідером – 43 ц/га, його результат перевищує решту гібридів на цілих 3 ц/га. Подібну високу струнку статую має й Анастасія, до речі. Часи, коли соняшник вирощувався зовсім

без затрат, уже минули. Треба приділяти увагу й удобренню, і його захисту. Хай і менше, ніж цього вимагає кукурудза, однак усе ж. І професійний захист виправдовує себе. Що стосується кукурудзи – ще одного нашого напрямку, то у нас прекрасна пропозиція, перевірена кількома роками: два гібриди силосного напрямку (НС 444 і НС 640) і два – зернового (НС 2662 і НС 3022), з високим потенціалом, хорошою вологовіддачею.

Владімір Мікліч,
завідувач відділу технічних культур Інституту Нові Сад (Сербія):

– Нам сьогодні на полях нашого партнера дуже сподобалося, йде збирання саме наших гібридів. Є гібриди, як уже добре відомі на ринку, так і зовсім нові, що вперше висіяні у цих полях, і нам дуже цікаві їх результати. Дуже важливо зазначити, що продемонстрована врожайність багатьох із наших гібридів нас порадувала, адже у кількох із них вона перевищувала 40 ц/га. У нас у Сербії теж була суттєва посуха, однак ці гібриди також понад 5 т/га показали. Частка сербського насіння, що продають в Україні «Сади України», доволі значна, це для нас надзвичайно важливий партнер. Завдячуючи співпраці, ми маємо багато дослідів у різних зонах України, котрі підтверджують високу адаптивність нашої селекції до наших умов, і це нам дуже важливо. Висока генетична стійкість проти вовчка – один із найважливіших напрямів нашої селекції, і що перевагу ми побачили й тут. У нас є нові гібриди, які стійкі проти всіх нових рас вовчка, вже починаємо їх виробництво і скоро вони – через рік-два – будуть представлені в Україні також. А Рімі-2, стійкий до імідазолінону, один із кращих у цій групі. І нам приємно бачити його успіх. Окремо хочу зазначити, що в досягненні високих результатів у вирощуванні соняшнику поруч із гарною генетикою відіграє і висока якість посівного матеріалу. Гордістю компанії є завод з доробки насіння, котрий ми разом проектували й оснащували найсучаснішим обладнанням данської фірми Cimbria Heid GmbH, це точна копія заводу в нашому Інституті.